

Briselē, 2.12.2015.
COM(2015) 594 final

2015/0274 (COD)

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar kuru groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2015) 259 final}
{SWD(2015) 260 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1 Vispārīgais konteksts

Savienības ekonomika patlaban zaudē lielu daļu no atkritumu plūsmās atrodamiem materiāliem, ko iespējams izmantot kā otrreizējās izejvielas. Eiropas Savienībā 2013. gadā radītais kopējais atkritumu apjoms sasniedza aptuveni 2,5 miljardus tonnu, no kurām 1,6 miljardi tonnu netika atkārtoti izmantoti vai pārstrādāti un tādējādi ir zaudējums Eiropas ekonomikai. Ir aplēsts, ka būtu iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt vēl 600 miljonus tonnu. Pārstrādāta ir tikai neliela daļa (43 %) Savienībā radušos sadzīves atkritumu, bet atlikusī daļa ir apglabāta poligonos (31 %) vai sadedzināta (26 %). Tādējādi Savienība zaudē būtiskas iespējas uzlabot resursu efektivitāti un izveidot pilnīgāku aprites ekonomiku.

Attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu Savienībā vērojamas lielas atšķirības dalībvalstu vidū. 2011. gadā sešas dalībvalstis poligonos apglabāja mazāk nekā 3 % no sadzīves atkritumiem, tajā pašā laikā 18 dalībvalstis – vairāk nekā 50 %, bet dažas – pat vairāk nekā 90 %. Šī nevienmērīgā situācija ir steidzami jārisina.

Priekšlikumi grozīt Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem¹, Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu², Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem³, Direktīvu 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem⁴, Direktīvu 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem⁵ un Direktīvu 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem⁶ veido daļu no aprites ekonomikas paketes, kurā ietilpst arī Komisijas paziņojums "Noslēgt aprites loku – ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku".

1.2 Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Jaunākās tendences liecina, ka ir iespējama turpmāka attīstība resursu efektīvā izmantošanā un tā var sniegt nozīmīgus ekonomiskus, vides un sociālus ieguvumus. Atkritumu pārvēršanai par resursiem ir būtiska nozīme resursu efektivitātes palielināšanā un loka noslēgšanā aprites ekonomikā.

Juridiski saistošas mērķvērtības ES tiesību aktos par atkritumiem ir būtiski veicinājušas atkritumu apsaimniekošanas prakses pilnveidošanu, veicinājušas inovācijas pārstrādes jomā, ierobežojušas atkritumu apglabāšanu poligonos un radījušas stimulus patērētāju ieradumu maiņai. Augstāku mērķu izvirzīšana atkritumu apsaimniekošanas politikā var radīt būtiskus ieguvumus: ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību, samazinātas siltumnīcefekta gāzu emisijas, tiešus ietaupījumus, kas saistīti ar labāku atkritumu apsaimniekošanas praksi, un labāku vidi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.).

³ Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem (OV L 269, 21.10.2000., 34.–43. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Direktīva 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK (OV L 266, 26.9.2006., 1.–14. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV L 197, 24.7.2012., 38.–71. lpp.).

Direktīvas 2008/98/EK grozīšanas priekšlikums ir tapis kā atbilde uz juridisko pienākumu pārskatīt atkritumu apsaimniekošanas mērķvērtības minētajā direktīvā. Priekšlikumi, kas veido Aprites ekonomikas paketi un ar kuriem groza sešas iepriekš minētās direktīvas, daļēji balstās uz Komisijas 2014. gada jūlijā iesniegto priekšlikumu, kurš pēc tam, 2014. gada decembrī, tika atsaukts. Tie atbilst Ceļveža par resursu efektīvu izmantošanu⁷ un 7. vides rīcības programmas⁸ mērķiem, un cita starpā tajos ir paredzēta atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas pilnīga īstenošana⁹ visās dalībvalstīs, kopējā un uz vienu iedzīvotāju radušos atkritumu apjoma samazināšanās, kā arī nodrošināta kvalitatīva pārstrāde un pārstrādāto atkritumu kā Savienības izejvielu būtiska, uzticama avota izmantošana. Priekšlikumi arī sekmē ES Izejvielu iniciatīvas¹⁰ īstenošanu un risina vajadzību novērst pārtikas atkritumu rašanos. Turklāt šajos priekšlikumos tiek vienkāršotas visās sešās direktīvās noteiktās ziņošanas prasības.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

2.1 Pētījumi

Priekšlikumos un pievienotajā ietekmes novērtējumā novērtēti tie tehnoloģiskie, sociālekonomiskie un izmaksu un ieguvumu aspekti, kas saistīti ar ES tiesību aktu īstenošanu un turpmāku izstrādi atkritumu jomā. Lai analizētu ietekmes novērtējumā piedāvāto galveno politikas risinājumu papildu variantu potenciālo ietekmi, tika izstrādāts ietekmes novērtējuma papildinājums.

2.2 Iekšēja apspriešanās

Komisijas Ietekmes novērtējuma vadības grupa, kuru veidoja dažādi Komisijas dienesti (SG, ECFIN, GROW, CLIMA, JRC un ESTAT), sekoja tam, kā tiek sagatavoti tiesību aktu priekšlikumi.

2.3 Ārēja apspriešanās

Komisija bija sagatavojusi aptuvenu sarakstu ar risināmajiem problēmjautājumiem, un pirmās sarunas ar galvenajām ieinteresētajām personām sākās 2013. gada februārī. 2013. gada jūnijā saskaņā ar pamatprasībām attiecībā uz apspriešanu tika sāкта sabiedriskā apspriešana tiešsaistē, un tā beidzās 2013. gada septembrī. Tika saņemtas 670 atbildes, kas liecina par to, ka sabiedrībai lielā mērā rūp atkritumu apsaimniekošanas jomas attīstība ES un ka uz ES rīcību šajā jomā tiek liktas lielas cerības. No 2015. gada jūnija līdz septembrim notika īpašas dalībvalstu apspriešanās, ka arī plašāka apspriešanās par aprites ekonomiku.

2.4 Ietekmes novērtējums

Kopā ar 2014. gada jūlijā pieņemto priekšlikumu¹¹ ir publicēts ietekmes novērtējuma ziņojums un tā kopsavilkums. Ietekmes novērtējumā, kurš joprojām ir galvenais analītiskais pamats pārskatītajiem tiesību aktu priekšlikumiem, izvērtēts, kā dažādie politikas risinājumi, kuru mērķis ir uzlabot atkritumu apsaimniekošanu Eiropas Savienībā, ietekmētu vidi, sociālo un ekonomikas jomu. Lai apzinātu instrumentus un mērķvērtības, kas būtu vispiemērotākās

⁷ COM(2011) 571.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Lēmums Nr. 1386/2013/ES par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem" (OV L 354, 28.12.2013., 171. lpp.).

⁹ Atkritumu apsaimniekošanas hierarhija priekšroku dod atkritumu rašanās novēršanai, tad seko atkārtota izmantošana, pārstrāde, enerģijas reģenerācija un pēc tam tāda likvidēšana, kas ietver apglabāšanu poligonos un sadedzināšanu bez enerģijas reģenerācijas.

¹⁰ COM(2008) 699 un COM(2014) 297.

¹¹ COM(2014) 397.

vislielākā ieguvuma panākšanai ar vismazākajām izmaksām, ir novērtēti un ar "pamatscenāriju" salīdzināti dažāda vēriena risinājumi.

Komisijas Ietekmes novērtējuma padome 2014. gada 8. aprīlī sniedza pozitīvu atzinumu par ietekmes novērtējumu, savā atzinumā iekļaujot virkni ieteikumu minētā ziņojuma precizēšanai. Padome lūdza precizēt problēmas definīciju un vajadzību noteikt jaunas starpposma mērķvērtības, sagatavot no subsidiaritātes un proporcionalitātes viedokļa pārliecinošākus argumentus aizliegumam apglabāt atkritumus poligonos un vajadzībai visās dalībvalstīs noteikt vienotas mērķvērtības, kā arī prasīja detalizētāk paskaidrot, kā priekšlikumā ņemti vērā atšķirīgie dalībvalstu rezultāti.

Ietekmes novērtējums ļāva nonākt pie secinājuma, ka risinājumu kombinācija radīs šādus ieguvumus:

- administratīvā sloga mazināšana, jo īpaši attiecībā uz maziem uzņēmumiem un struktūrām, vienkāršošana un labāka īstenošana, kas cita starpā paveicama, saglabājot mērķvērtību saskaņotību ar panākamo rezultātu;
- darbvietu radīšana – līdz 2035. gadam varētu radīt vairāk nekā 170 000 tiešu darbvietu, no kurām lielāko daļu nav iespējams pārvietot ārpus ES;
- siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – no 2015. gada līdz 2035. gadam varētu novērst vairāk nekā 600 miljonus tonnu siltumnīcefekta gāzu emisiju;
- labvēlīga ietekme uz ES atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes nozares konkurētspēju, kā arī uz ES ražošanas nozari (ražotāja paplašinātas atbildības labākas shēmas, samazināti riski saistībā ar piekļuvi izejvielām);
- otrreizējo izejvielu iepludināšana ES ekonomikā, kas savukārt ļaus samazināt ES atkarību no izejvielu importa.

Kopā ar tiesību akta priekšlikumu tika iesniegts analītisks ziņojums, kas pievienots ietekmes novērtējumam. Šajā ziņojumā tika analizēti vairāki papildu risinājumi un varianti, lai labāk ņemtu vērā katras dalībvalsts atšķirīgo sākuma situāciju.

3. PRIEKŠLIKUMU JURIDISKIE ASPEKTI

3.1 Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Priekšlikumos grozīt ES tiesību aktus par atkritumiem ir šādi galvenie elementi:

- saskaņotas definīcijas;
- atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjoma palielināšana līdz 65 % līdz 2030. gadam;
- atkārtotai izmantošanai sagatavotā un pārstrādātā izlietotā iepakojuma apjoma palielināšana un mērķu kopuma vienkāršošana;
- sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonos pakāpeniska samazināšana līdz 10 % līdz 2030. gadam;
- labāk saskaņots un vienkāršots tiesiskais regulējums par blakusproduktiem un stadiju, kad atkritumi vairs nav atkritumi;
- jauni pasākumi atkritumu, tostarp pārtikas atkritumu, rašanās novēršanas un atkārtotas izmantošanas veicināšanai;
- minimālo darbības nosacījumu ieviešana attiecībā uz ražotāja paplašinātu atbildību;

- agrīnās brīdināšanas sistēmas ieviešana, kas ļautu uzraudzīt pārstrādes mērķvērtību ievērošanu;
- vienkāršoti un racionalizēti ziņošanas pienākumi;
- pieskaņošana LESD 290. un 291. pantam par deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

3.2 Juridiskais pamats un tiesības rīkoties

Ar šiem priekšlikumiem groza sešas direktīvas par dažādu atkritumu apsaimniekošanu. Direktīvas 2008/98/EK, Direktīvas 1999/31/EK, Direktīvas 2000/53/EK, Direktīvas 2006/66/EK un Direktīvas 2012/19/ES grozīšanas priekšlikuma pamatā ir LESD 192. panta 1. punkts, bet Direktīvas 94/62/EK grozīšanas priekšlikuma pamatā ir LESD 114. pants.

Direktīvas 2008/98/EK 11. panta 2. punkts paredz līdz 2020. gadam sasniegt šādas mērķvērtības: 50 % mērķvērtību attiecībā uz mājāsaimniecību atkritumu un līdzīgu atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādi un 70 % mērķvērtību attiecībā uz nebīstamo būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un citu materiālu reģenerāciju. Saskaņā ar 11. panta 4. punktu Komisijai vēlākais līdz 2014. gada 31. decembrim bija jāizskata šīs mērķvērtības, lai, ja nepieciešams, tās pastiprinātu un apsvērtu iespēju noteikt mērķvērtības citām atkritumu plūsmām, ņemot vērā attiecīgo ietekmi uz vidi un ekonomisko un sociālo ietekmi, ko rada šo mērķvērtību noteikšana. Saskaņā ar 9. panta c) punktu Komisijai, pamatojoties uz pieejamo paraugpraksi, līdz 2014. gada beigām bija jānosaka atkritumu rašanās novēršanas un atdalīšanas mērķi 2020. gadam, tostarp vajadzības gadījumā jāpārskata rādītāji, kas minēti 29. panta 4. punktā. Visbeidzot, saskaņā ar 37. panta 4. punktu pirmajā pārskatā, kurš aptver laikposmu līdz 2014. gada 12. decembrim, Komisijai bija jāizvērtē vairāki pasākumi, tostarp ražotāja atbildības shēmas attiecībā uz noteiktām atkritumu plūsmām, mērķvērtības, rādītāji un pasākumi saistībā ar pārstrādi, kā arī materiālu un enerģijas reģenerācijas darbībām, kuras var dot ieguldījumu 1. un 4. pantā noteikto mērķvērtību efektīvākā sasniegšanā.

Direktīvas 1999/31/EK 5. panta 2. punktā noteiktas trīs mērķvērtības attiecībā uz bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu novirzīšanu no poligoniem un aizliegta dažu atkritumu plūsmu atkritumu apglabāšana poligonos. Pēdējā mērķvērtība attiecībā uz bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu novirzīšanu no poligoniem dalībvalstīm ir jāsasniedz līdz 2016. gada 16. jūlijam. Saskaņā ar 5. panta 2. punktu tā jāpārskata līdz 2014. gada 16. jūlijam, lai, ņemot vērā dalībvalstu praktisko pieredzi, kas gūta divu iepriekšējo mērķvērtību īstenošanā, apstiprinātu vai grozītu šo mērķvērtību augsta vides aizsardzības līmeņa nodrošināšanai.

Direktīvas 94/62/EK 6. panta 1. punktā ir izklāstītas mērķvērtības attiecībā uz izlietotā iepakojuma reģenerāciju un pārstrādi, kas saskaņā ar 6. panta 5. punktu ir jānosaka reizi piecos gados, pamatojoties uz dalībvalstu gūto praktisko pieredzi, kā arī zinātnisko pētījumu rezultātiem un tādiem vērtēšanas paņēmieniem kā aprites cikla novērtējumi un izmaksu un ieguvumu analīze.

3.3 Subsidiaritātes un proporcionalitātes princips

Šie priekšlikumi atbilst subsidiaritātes principam un proporcionalitātes principam, kas izklāstīti Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Tie ietver tikai tādus grozījumus iepriekš minētajās direktīvās, ar kuriem izveido pamatu kopēju mērķu noteikšanai, ļaujot dalībvalstīm pašām lemt par konkrētām īstenošanas metodēm.

3.4 Skaidrojoši dokumenti

Komisija uzskata, ka, lai uzlabotu informācijas kvalitāti par direktīvu transponēšanu, ir nepieciešami dokumenti, kuros skaidroti to dalībvalstu pasākumi, kuras transponē direktīvas.

Tiesību akti atkritumu jomā bieži vien dalībvalstīs tiek transponēti ļoti decentralizēti, tostarp reģionālā vai vietējā līmenī, un ar vairākiem tiesību aktiem, atkarībā no dalībvalsts administratīvās struktūras. Tādējādi, transponējot grozītās direktīvas, dalībvalstīm valsts, reģionālā un vietējā līmenī var nākties grozīt daudzus dažādus tiesību aktus.

Priekšlikumi grozīt sešas dažādas direktīvas par atkritumiem ietekmē ievērojamu skaitu juridiski saistošu pienākumu, ieskaitot Direktīvā 2008/98/EK, Direktīvā 1999/31/EK un Direktīvā 94/62/EK iekļauto mērķvērtību visaptverošu grozīšanu un Direktīvas 2000/53/EK, Direktīvas 2006/66/EK un Direktīvas 2012/19/ES vienkāršošanu. Tā ir kompleksa ar atkritumiem saistīto tiesību aktu pārskatīšana, kas varētu skart vairākus valstu tiesību aktus.

Pārskatītās atkritumu apsaimniekošanas mērķvērtības, kas iekļautas grozītajās direktīvās, ir savstarpēji saistītas un būtu rūpīgi jātransponē valstu tiesību aktos un vēlāk jāiekļauj valstu atkritumu apsaimniekošanas sistēmās.

Ierosinātie noteikumi ietekmēs plašas privātās un publiskās ieinteresētās aprindas dalībvalstīs un būtiski ietekmēs nākotnes ieguldījumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrā. Jauno tiesību aktu pilnīga un pareiza transponēšana ir svarīga, lai garantētu, ka to mērķi (t. i., cilvēka veselības un vides aizsardzība, resursu efektīvāka izmantošana un iekšējā tirgus darbības nodrošināšana un tirdzniecības šķēršļu un konkurences ierobežojumu novēršana Eiropas Savienībā) tiek sasniegti.

Prasība nodrošināt skaidrojošus dokumentus dažām dalībvalstīm var radīt papildu administratīvu slogu. Tomēr skaidrojošie dokumenti ir nepieciešami, lai varētu efektīvi verificēt, vai transponēšana veikta pilnībā un pareizi, kas ir būtiski iepriekšminēto iemeslu dēļ, un šādu efektīvu verifikāciju nevar veikt ar pasākumiem, kuri rada mazāku apgrūtinājumu. Turklāt skaidrojoši dokumenti var palīdzēt ievērojami samazināt administratīvo slogu, ko rada Komisijas veiktā atbilstības uzraudzība; bez tiem, lai izsekotu transponēšanas metodes visās dalībvalstīs, būtu vajadzīgi ievērojami resursi un neskaitāmas sazināšanās ar valsts iestādēm.

Ņemot vērā iepriekšminēto, ir lietderīgi lūgt dalībvalstīm, lai tās papildus paziņojumiem par saviem transponēšanas pasākumiem iesniegtu vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvu, kas groza ES tiesību aktus atkritumu jomā, noteikumiem un attiecīgajām valsts transponēšanas instrumentu daļām.

3.5 Komisijas deleģētās un īstenošanas pilnvaras

Komisijas deleģētās un īstenošanas pilnvaras un attiecīgās procedūras minēto aktu pieņemšanai ir noteiktas 1. panta 4., 5., 6., 9., 11., 14., 15., 18., 19., 21., 22. punktā priekšlikumā par Direktīvu 2008/98/EK, 1. panta 4., 6., 7., 9., 10. punktā priekšlikumā par Direktīvu 94/62/EK, 1. panta 6. un 7. punktā priekšlikumā par Direktīvu 1999/31/EK un grozījumos, kas ierosināti 1. un 3. pantā priekšlikumā par Direktīvām 2000/53/EK un 2012/19/ES.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šie priekšlikumi neietekmēs Eiropas Savienības budžetu, līdz ar to tiem nav pievienots Finanšu regulas 31. pantā paredzētais finanšu pārskats (Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu).

Priekšlikums

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar kuru groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹²,
ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹³,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
tā kā:

- (1) Lai aizsargātu, saglabātu un uzlabotu vides kvalitāti, aizsargātu cilvēka veselību, nodrošinātu dabas resursu apdomīgu un racionālu izmantošanu un ekonomikā veicinātu pilnīgākus aprites ciklus, būtu jāuzlabo atkritumu apsaimniekošana Savienībā.
- (2) Padomes Direktīvas 1999/31/EK¹⁴ mērķrādītāji, kas nosaka ierobežojumus attiecībā uz atkritumu apglabāšanu poligonos, būtu jāgroza, lai tie labāk atspoguļotu Savienības apņemšanos virzīties uz aprites ekonomiku un sekmīgi turpināt Izejvielu iniciatīvas īstenošanu¹⁵, samazinot tādu atkritumu apglabāšanu, kas paredzēti nebīstamo atkritumu poligoniem.
- (3) Lai nodrošinātu to, ka mērķrādītāji tiek izvirzīti, pamatojoties uz pieejamajiem datiem, un lai garantētu pienācīgu uzraudzību, būtu skaidri jādefinē, kas ir sadzīves atkritumi, un šai definīcijai vajadzētu būt saskanīgai ar to, kuru statistikas vajadzībām izmanto Eiropas Statistikas birojs un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija un kuru dalībvalstis jau vairākus gadus izmantojošas par pamatu datu paziņošanai.
- (4) Lai nodrošinātu lielāku konsekvenci tiesību aktos par atkritumiem, definīcijas Direktīvā 1999/31/EK būtu jāsakrāj ar definīcijām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK¹⁶.
- (5) Vairāk ierobežojot atkritumu apglabāšanu poligonos un to sākot jau no dalītās savākšanas atkritumu (piemēram, plastmasas, metālu, stikla, papīra, bioloģisko

¹² OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹⁴ Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp.).

¹⁵ COM(2008) 699 un COM(2014) 297.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

atkritumu) plūsmām, tiktu gūti acīmredzami vidiskie, ekonomiskie un sociālie labumi. Poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma ierobežojumu īstenošanā būtu jāņem vērā dalītā veidā savāktu atkritumu atliku pārstrādes vai cita veida reģenerācijas tehniskā, vidiskā un ekonomiskā lietderība.

- (6) Liela daļa no sadzīves atkritumiem ir bioloģiski noārdāmi sadzīves atkritumi. Neapstrādātu bioloģiski noārdāmo atkritumu apglabāšana poligonos rada ievērojamu negatīvu ietekmi uz vidi, kas izpaužas kā siltumnīcefekta gāzu emisijas un virszemes ūdeņu, gruntsūdeņu, augsnes un gaisa piesārņojums. Lai gan Direktīva 1999/31/EK jau paredz mērķrādītājus attiecībā uz bioloģiski noārdāmo atkritumu novirzīšanu no poligoniem, ir lietderīgi ieviest jaunus ierobežojumus par bioloģiski noārdāmu atkritumu apglabāšanu poligonos, aizliedzot apglabāt tādus bioloģiski noārdāmos atkritumus, kas dalītā veidā savākti saskaņā ar Direktīvas 2008/98/EK 22. pantu.
- (7) Daudzas dalībvalstis vēl nav pilnībā izveidojušas nepieciešamo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru. Poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanas mērķrādītāju noteikšana vēl vairāk veicinās dalītu savākšanu, šķirošanu un pārstrādi un novērsīs to, ka potenciāli pārstrādājamas izejvielas neizmantotas paliek atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas zemākajos līmeņos.
- (8) Atkritumu apglabāšana poligonos ir pakāpeniski jāsamazina, lai tādā veidā novērstu negatīvu ietekmi uz cilvēka veselību un vidi un lai nodrošinātu to, ka ekonomiskā ziņā vērtīgi atkritumu materiāli tiek pakāpeniski un faktiski reģenerēti pareizas atkritumu apsaimniekošanas gaitā un atbilstoši tās hierarhijai. Šādas samazināšanas gaitā būtu jāvairās no pārmērīgi lielas atkritumu atliku apstrādes jaudas radīšanas, piemēram, enerģijas reģenerācijā vai zemākas pakāpes mehāniski bioloģiskajā neapstrādātu sadzīves atkritumu apstrādē, jo tas varētu apdraudēt Savienības mērķus attiecībā uz ilgtermiņa gatavošanos Direktīvas 2008/98/EK 11. pantā noteikto sadzīves atkritumu atkārtotas izmantošanas un pārstrādes mērķrādītāju sasniegšanai. Līdzīgā veidā un lai novērstu kaitīgu ietekmi uz cilvēka veselību un vidi, kaut arī dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu to, ka poligonos apglabā tikai apstrādātus atkritumus, šā pienākuma ievērošanas rezultātā nevajadzētu radīt jaudas pārpalikumu sadzīves atkritumu atliku apstrādē. Turklāt, lai nodrošinātu konsekveni starp Direktīvas 2008/98/EK 11. panta mērķrādītājiem un šīs direktīvas 5. panta mērķrādītāju par poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, kā arī lai nodrošinātu minēto mērķrādītāju sasniegšanai vajadzīgās infrastruktūras un ieguldījumu plānošanas saskaņotību, dalībvalstīm, kurām var piešķirt papildu laiku, lai tās sasniegtu sadzīves atkritumu pārstrādes mērķrādītājus, pienāktos arī papildu laiks, lai sasniegtu šajā direktīvā paredzēto 2030. gada mērķrādītāju par poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu.
- (9) Lai nodrošinātu labāku, savlaicīgāku un vienotāku šīs direktīvas īstenošanu un prognozētu īstenošanas nepilnības, būtu jāievieš agrīnas brīdināšanas sistēma, kas ļautu konstatēt trūkumus un rīkoties, pirms pienācis mērķrādītāju sasniegšanas termiņš.
- (10) Īstenošanas ziņojumi, ko dalībvalstis sagatavo reizi trijos gados, nav izrādījušies efektīvs instruments, lai verificētu atbilstību un nodrošinātu īstenošanas pareizību, un tie rada nevajadzīgu administratīvo slogu. Tāpēc ir lietderīgi atcelt noteikumus, kas uzliek dalībvalstīm pienākumu sagatavot šādus ziņojumus, un atbilstības uzraudzībā izmantot vienīgi statistikas datus, kurus dalībvalstis katru gadu paziņo Komisijai.
- (11) Dalībvalstu paziņotie statistikas dati ir būtiski, lai Komisija varētu novērtēt atkritumu jomā pieņemto tiesību aktu izpildi visās dalībvalstīs. Statistikas kvalitāte, uzticamība

un salīdzināmība būtu jāuzlabo, ieviešot vienotu kontaktpunktu visiem ar atkritumiem saistītajiem datiem, svītrojot novecojušās prasības par ziņošanu, salīdzinoši novērtējot valstu izmantoto ziņošanas metodiku un ieviešot datu kvalitātes pārbaudes ziņojumu. Atkritumu apsaimniekošanas jomā paziņoto statistikas datu ticamība ir ārkārtīgi svarīga sekmīgai [tiesību aktu] īstenošanai un dalībvalstu sniegto datu salīdzināmības nodrošināšanai. Tāpēc būtu jāprasa, lai dalībvalstis, kad tās sagatavo ziņojumus par atbilstību Direktīvas 1991/31/EK mērķrādītājiem, izmantotu jaunāko metodiku, ko izstrādājusi Komisija un dalībvalstu statistikas biroji.

- (12) Lai papildinātu vai grozītu Direktīvu 1999/31/EK un jo īpaši lai tās pielikumus pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras attiecībā uz 16. pantu pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu. Īpaši svarīgi ir tas, lai Komisija sagatavošanas darbu laikā rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, kad tā sagatavo un izstrādā deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei. Grozījumi pielikumos būtu jāveic saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem principiem. Tālab attiecībā uz II pielikumu Komisijai būtu jāņem vērā II pielikumā noteiktie testēšanas un pieņemšanas kritēriju vispārīgie principi un vispārīgās procedūras. Turklāt attiecībā uz katru poligonu klasi būtu jānosaka konkrēti kritēriji un testēšanas metodes un tām atbilstīgas robežvērtības, tostarp vajadzības gadījumā katrā klasē izdalot īpaša veida poligonus un aptverot arī pazemes krātuves. Komisijai vajadzības gadījumā divu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā būtu jāpasver iespēja pieņemt ar direktīvas pielikumiem saistītos kontroles, paraugu ņemšanas un analīzes metožu standartizācijas priekšlikumus.
- (13) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus Direktīvas 1999/31/EK īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz 3. panta 3. punktu, I pielikuma 3.5. punktu un II pielikuma 5. punktu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁷.
- (14) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 1999/31/EK,
- (15) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra Kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem¹⁸ dalībvalstis ir apņēmušās pienācīgi pamatotos gadījumos paziņojumam par saviem transponēšanas pasākumiem pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros ir paskaidrota saikne starp direktīvas elementiem un attiecīgajām daļām valsts pieņemtajos transponēšanas instrumentos. Šīs direktīvas gadījumā šādu dokumentu nosūtīšanu likumdevējs uzskata par pamatotu.
- (16) Tā kā šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot atkritumu apsaimniekošanu Savienībā un tādējādi palīdzēt aizsargāt, saglabāt un uzlabot vides kvalitāti un apdomīgi un racionāli izmantot dabas resursus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to mēroga vai ietekmes dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

¹⁸ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

1. pants

Grozījumi

Direktīvu 1999/31/EK groza šādi:

1) direktīvas 2. pantu groza šādi:

a) panta a) punktu aizstāj ar šādu:

"a) piemēro "atkritumu", "sadzīves atkritumu", "bīstamu atkritumu", "atkritumu radītāja", "atkritumu īpašnieka", "atkritumu apsaimniekošanas", "dalītas savākšanas", "reģenerācijas", "pārstrādes" un "apglabāšanas" definīcijas, kas sniegtas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK* 3. pantā;

* Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).";

b) panta b), c), d) un n) punktu svītrot;

2) direktīvas 5. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktā svītrot šādu teikumu:

"Divus gadus pirms c) punktā noteiktās dienas Padome atkārtoti izskata iepriekšminēto mērķi, pamatojoties uz Komisijas ziņojumu par dalībvalstu pieredzi, kas iegūta, īstenojot a) un b) punktā minētos mērķus, un vajadzības gadījumā pamatojoties arī uz vienlaikus iesniegtu priekšlikumu, kura nolūks ir apstiprināt vai grozīt šo mērķi, lai nodrošinātu augstu vides aizsardzības līmeni.";

b) panta 3. punktā pievieno šādu f) apakšpunktu:

"f) atkritumus, kas dalītā veidā savākti saskaņā ar Direktīvas 2008/98/EK 11. panta 1. punktu un 22. pantu";

c) pievieno šādu 5., 6. un 7. punktu:

"5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka līdz 2030. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu daudzums ir samazināts tiktāl, ka tas veido līdz 10 % no radušos sadzīves atkritumu kopējā apjoma.

6. Igaunijai, Grieķijai, Horvātijai, Latvijai, Maltai, Rumānijai un Slovākijai var papildus dot vēl piecus gadus 5. punktā minētā mērķrādītāja sasniegšanai. Dalībvalstis par nodomu izmantot šo noteikumu Komisijai paziņo ne vēlāk kā 24 mēnešus pirms 5. punktā noteiktā termiņa. Ja termiņš ir pagarināts, dalībvalsts veic attiecīgos pasākumus, lai līdz 2030. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu samazinātu tiktāl, ka tas veido līdz 20 % no radušos sadzīves atkritumu kopējā apjoma.

Paziņojumam pievieno īstenošanas plānu, kurā izklāstīti pasākumi, kas veicami, lai nodrošinātu mērķrādītāju sasniegšanu līdz jaunajam termiņam. Plānā ietver arī detalizētu paredzēto pasākumu īstenošanas grafiku un šo pasākumu gaidāmās ietekmes novērtējumu.

7. Vēlākais līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija izskata 5. punktā noteikto mērķrādītāju, lai to samazinātu un ieviestu ierobežojumus attiecībā uz tādu nebīstamu atkritumu apglabāšanu, kas nav sadzīves atkritumi. Tālab Komisija nosūta

Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kuram vajadzības gadījumā pievieno [tiesību akta] priekšlikumu.";

3) iekļauj šādu 5.a pantu:

"5.a pants

Agrinās brīdināšanas ziņojums

1. Komisija vēlākais trīs gadus pirms 5. panta 5.un 6. punktā noteiktajiem termiņiem sadarbībā ar Eiropas Vides aģentūru sagatavo ziņojumu par virzību uz minētā noteikuma izvirzītā mērķrādītāja sasniegšanu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā ziņojumā iekļauj:

- a) novērtējumu par katras dalībvalsts virzību uz mērķrādītāja izpildi;
- b) to dalībvalstu sarakstu, kuras minēto mērķrādītāju varētu nesasniegt attiecīgajos termiņos, kā arī šīm dalībvalstīm adresētus atbilstīgus ieteikumus.";

4) direktīvas 6. panta a) punktā pievieno šādu teikumu:

"Dalībvalstis nodrošina, ka pasākumi, kas veikti saskaņā ar šo punktu, netraucē sasniegt Direktīvas 2008/98/EK mērķus, jo īpaši par lielāku sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādi, kā noteikts minētās direktīvas 11. pantā.";

5) direktīvas 11. panta 2. punkta otro daļu svīturo;

6) direktīvas 15. pantu aizstāj ar šādu:

"15. pants

Ziņošana

1. Dalībvalstis Komisijai paziņo datus par 5. panta 2. un 5. punkta īstenošanu katrā kalendārā gadā. Šos datus dalībvalstis paziņo elektroniski 18 mēnešos pēc tā pārskata gada beigām, par kuru tiek vākti dati. Datus paziņo formātā, kuru Komisija noteikusi saskaņā ar 5. punktu. Pirmoreiz ziņo par laikposmu no [šīs direktīvas transponēšanas gads + 1 gads] 1. janvāra līdz [šīs direktīvas transponēšanas gads + 1 gads] 31. decembrim.

2. Datus par 5. panta 2. punktā noteikto mērķrādītāju īstenošanu dalībvalstis paziņo līdz 2025. gada 1. janvārim.

3. Datus, ko dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar šo pantu, iesniedz kopā ar kvalitātes pārbaudes ziņojumu.

4. Komisija caurskata datus, kas paziņoti saskaņā ar šo pantu, un publicē ziņojumu par šīs caurskatīšanas rezultātiem. Ziņojumā ietver datu vākšanas organizatoriskā aspekta, datu avotu un dalībvalstu izmantotās metodikas, kā arī minēto datu pilnīguma, ticamības, savlaicīguma un konsekvences novērtējumu. Šis novērtējums var ietvert konkrētus ieteikumus par veicamajiem uzlabojumiem. Ziņojumu sagatavo reizi trijos gados.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka formātu datu paziņošanai saskaņā ar 1. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar šīs direktīvas 17. panta 2. punktā minēto procedūru.";

7) direktīvas 16. pantu aizstāj ar šādu:

"16. pants

Pielikumu grozījumi

Lai direktīvas pielikumus pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 17.a pantu.";

8) direktīvas 17. pantu aizstāj ar šādu:

"17. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 2008/98/EK 39. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011* nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

* Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).";

9) iekļauj šādu 17.a pantu:

"17.a pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 16. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai tiek piešķirtas uz nenoteiktu laiku, sākot no [šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas].

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 16. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas norādīta minētajā lēmumā. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 16. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.";

10) direktīvas III pielikuma 2. punkta pirmo daļu svītro.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [dienai, kurā pagājuši astoņpadsmit mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā]. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*